
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עולם האלים של מסופוטמיה הקדומה: תיאולוגיה, מיתוס ופולחן -
42311

תאריך עדכון אחרון 08-03-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ארכאולוגיה והמזרח הקרוב הקדום

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' אורי גבאי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gabbay.uri@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתאום מראש

מורי הקורס:
פרופ אורי גבאי

תאור כללי של הקורס:
הכרת האלים של מסופוטמיה הקדומה במיתולוגיה ובפולחן.

מטרות הקורס:
להכיר את האלים המסופוטמיים, את המיתולוגיה ואת הפולחן בו השתתפו.
להכיר את הרבדים השונים של תפישת האל המסופוטמי
ניתוח של אלים במסופוטמיה בפרט ושל דתות אחרות בכלל בכלים שניתנו בקורס.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
הכרת עולם האלים
קריאה וניתוח של טקסטים דתיים קדומים (בתרגום)
ניתוח של תופעות דתיות במסופוטמיה ובדתות אחרות.

דרישות נוכחות (%) :
75

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות
דיונים בכיתה
3-2 תרגילים
תרגילי בונוס

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
המיתולוגיה של האלים המסופוטמיים הקדומים
תפישת האל בפולחן: טקס יצירת האל
יחס האל והטבע

חומר חובה לקריאה:
מקורות ראשוניים מתוך תרגומי המרצה ומתוך הספר "בימים הרחוקים ההם" (ש' שפרה וי' קליין, ת"א 1996)

חומר לקריאה נוספת:
J. Black and A. Green, Gods, Demons and Symbols of Ancient Mesopotamia: An Illustrated Dictionary, London 1992

Th. Jacobsen, *The Treasures of Darkness: A History of Mesopotamian Religion*, New Haven 1976

A. L. Oppenheim, "Chapter IV: Why a 'Mesopotamian Religion' should not be written," in: *Ancient Mesopotamia: Portrait of a Dead Civilization*, Chicago 1964, pp. 170-227

ש' שפרה וי' וקליין, בימים הרחוקים ההם: אנתולוגיה משירת המזרח הקדום, תל אביב 1996
א"ו הורוויץ, "לדיוקנו של האל המסופוטמי", בתוך: אלי קדם: פוליתאיזם בארץ ישראל ושכנותיה מן האלף השני לפסה"נ ועד לתקופה המוסלמית (עורכים: מ' קיסטר, י' גייגר, נ' נאמן, ש' שקד; ירושלים: יד יצחק בן צבי, תשס"ח), עמ' 1-33

מיתוס

W.G. Lambert, "Myth and Mythmaking in Ancient Mesopotamia," in: J.M. Sasson (ed.), *Civilizations of the Ancient Near East*, vol. III, New York 1995, pp. 1825-1835

W.G. Lambert, "Mesopotamian Creation Stories," in: M. Geller and M. Schipper (eds.), *Imagining Creation*, Leiden-Boston 2008, pp. 15-59

פולחן

Ch. Walker and M.B. Dick, "The Induction of the Cult Image in Ancient Mesopotamia: The Mesopotamian *mīs pî* Ritual," in: M.B. Dick (ed.), *Born in Heaven, Made on Earth: The Making of the Cult Image in the Ancient Near East*, Winona Lake 1999, pp. 55-121

A. Berlejung, "Washing the Mouth: The Consecration of Divine Images in Mesopotamia," in *The Image and the Book: Iconic Cults, Aniconism, and the Rise of Book Religion in Israel and the Ancient Near East* (ed. K. van der Toorn; *Contributions to Biblical Exegesis and Theology* 21, Leuven: Peeters, 1997), 45-72

W.G. Lambert, "Myth and Ritual as Conceived by the Babylonians", *Journal of Semitic Studies* 13 (1968), pp. 104-112

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 10 %

הגשת עבודה 60 %

הגשת תרגילים 20 %

הגשת דו"חות 10 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: